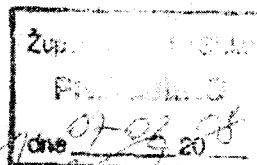

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

Broj: I Kž 1059/07-7

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Hajrije Novoselec, kao predsjednice vijeća, te mr. sc. Marijana Svedrovića, Damira Kosa, Ranka Marijana i mr. sc. Branka Brkića, kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Zdravka Stojanovića, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Janka Banovića i dr., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika u Sisku i opt. Zorana Obradovića podnesenim protiv presude Županijskog suda u Sisku od 31. kolovoza 2007. godine, broj: K-13/07, u sjednici održanoj dana 23. siječnja 2008. godine, u nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Dubravka Palijaša.

riješio je:

I. Prihvataju se žalbe opt. Janka Banovića i opt. Zorana Obradovića, ukida se prvostupanjska presuda i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno sudenje.

II. Uslijed odluke pod I., žalba državnog odvjetnika je bespredmetna.

III. Temeljem čl. 388. st. 5. ZKP-a, produljuje se pritvor protiv opt. Zorana Obradovića iz zakonske osnove u čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP-a.

Obrazloženje

Pobijanom presudom opt. Janko Banović i opt. Zoran Obradović proglašeni su krivima zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, činjenično i pravno opisanog u izreci pobijane presude, i po istom zakonskom propisu, oruđeni su na kazne zatvora u trajanju od sedam godina – svaki, s time da je opt. Zoranu Obradoviću, u kaznu, po čl. 63. st. 1. KZ-a, uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 11. srpnja 2006. godine – pa nadalje.

Po čl. 122. st. 4. ZKP, opt. Janko Banović i opt. Zoran Obradović u cijelosti su oslobođeni obveze naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 1-6. ZKP, kao i obveze plaćanja nagrade i novčanih izdataka za njihove branitelje, koji troškovi su pali na teret proračunskih sredstava suda.

Protiv te presude žalbe su podnijeli: opt. Janko Banović, po branitelju Saši Kelavi, odvjetniku iz Petrinje, zbog svih osnova radi kojih se presuda može pobijati (čl. 366. ZKP), s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, opt. Zoran Obradović, po branitelju Josipu Sladiću, odvjetniku iz Siska, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje; državni odvjetnik, zbog odluke o kazni, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu preinači u odluci o kazni na način da obojici optuženika „kazne primiereno povisi“.

Odgovori na žalbe nisu podneseni.

Po čl. 373. st. 1. ZKP predmet je prosljeđen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje.

O sjednici vijeća, po čl. 374. st. 1. ZKP, uredno je izviješten branitelj opt. Zorana Obradovića, Josip Sladić, odvjetnik iz Siska, koji je na sjednicu vijeća i pristupio, dok je u pogledu samog opt. Zorana Obradovića, koji se nalazi u pritvoru i ima branitelja, postupljeno u skladu s odredbom čl. 374. st. 2. ZKP, tj. sjednica vijeća održana je u odsutnosti opt. Zorana Obradovića jer je vijeće zaključilo da njegovo prisustvo na sjednici vijeća nije svrhovito, a sjednici vijeća prisustvovao je i zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Dubravko Pallijaš.

Žalbe optuženika su osnovane, dok je žalba državnog odvjetnika bespredmetna.

Na žalbu opt. Janka Banovića

Prije svega, iako žalitelj u žalbi ističe da se žali zbog svih osnova radi kojih se presuda može pobijati (čl. 366. ZKP), iz obrazloženja žalbe nedvojbeno proizlazi da se žalitelj žali isključivo i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Prema žalitelju, prvostupanjski sud je pogrešno utvrdio činjenično stanje jer je iz izvedenih dokaza pogrešno zaključio da je opt. Janko Banović ostvario kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH, činjenično i pravno opisanog u izreci pobijane presude, a nepotpuno je utvrdio činjenično stanje je propustio izvesti neke dokaze koji da su bili izvedeni, na drugi način bi ukazali na postojanje odlučnih činjenica, nego je te činjenice utvrdio prvostupanjski sud.

U suštini, žalitelj smatra da nije dokazano da bi opt. Janko Banović temporarē criminis bio u Petrinji, a posebno nema dovoljno dokaza da je upravo opt. Janko Banović, zajedno sa opt. Zoranom Obradovićem, kao i sa ostalim „većim brojem pripadnika paravojnih formacija“ usmrtno ošt. Ivana Stanića i ošt. Slavka Matkovića.

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da prvostupanjski sud smatra utvrđenim da je opt. Janko Banović (konačno kao i opt. Zoran Obradović) ostvario sve elemente biča kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, jer da te proizlazi iz iskaza svjedokinja Ane Pošut i Marije Vilus kojima su optuženici, prema navodima prvostupanjskog suda „praktički priznali

da su oni bili u grupi napadača koji su usmrtili oštećenike", a prema prvostupanjskom sudu „bitno je jedino to da optuženici u grupi sa ostalima djeluju prema oštećenicima na način koji je usmrtio oštećenika bez obzira na to da li je baš njihovo djelovanje bilo neposredni uzrok smrti oštećenika“ (str. 10. odl. 3. pobijane presude).

Takvo zaključivanje prvostupanjskog suda, barem za suda, je preuranjeno, i rezultat je pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Iskazi svjedokinja Ane Pešut i Marije Vilus nisu tako „jasni i precizni“ kako to u obrazloženju pobijane presude sugerira prvostupanjski sud.

Prije svega, kritičnijom ocjenom njihovih iskaza ne može se sa izvjesnošću zaključiti da opt. Janko Banović i opt. Zoran Obradović, govoreći o pogibiji oba oštećenika, „praktički priznaju da su oni bili u grupi napadača koja je usmrtila oštećenike“.

Svjedokinja Ana Pešut izričito je iskazala „da optuženici u razgovoru nisu govorili na koji način su ubili njenog brata, već su samo rekli: „Dobili su boga svoga...“. Isto tako, optuženici nisu govorili tko je još iz grupe učestvovao u usmrćenju njenog brata, a iz iskaza svjedokinje Marije Vilus također proizlazi „da su obojica optuženika govorili: „Mi“, a niti jedan od optuženika nije rekao da bi on pucao ili na drugi način usmrtio njenog brata ošt. Ivana Stanića“.

Osim toga, prema mišljenju Vrhovnog suda nije u dovoljnoj mjeri razjašnjeno poznanstvo između obje svjedokinje i oba optuženika: opt. Zoran Obradović kategorički ističe da nije bio na nikakvoj kavi sa svjedokinjama, da osobu po imenu Ana Pešut uopće ne poznaje (da se čak ne prisjeća njenog imena), a Mariju Vilus zna iz razdoblja „prije rata... gdje je radila“, dok pak s druge strane, Ana Pešut iskazuje „da su se svi međusobno znali jer su radili u istom poduzeću“, a to isto iskazuje i Marija Vilus.

Naime, od stupnja poznanstva ovih svjedokinja sa optuženicima, ovisi i mogućnost kvalitete ocjene cjelokupnog iskaza svjedokinje Ane Pešut i svjedokinje Marije Vilus, to tim više, što je prvostupanjski sud donio osudujuću presudu pretežno na temelju iskaza ovih svjedokinja.

Isto tako, okolnost da sestre ošt. Ivana Stanića, godinama ne iskazuju o tome tko je ubio njihovog brata ošt. Ivana Stanića, iako su imale više prilika da to kažu i službenim tijelima, zaslužuje kritičniju ocjenu prvostupanjskog suda, a ne samo registraciju konstatacije Ane Pešut da ona to nikome nije rekla „jer ja to nitko nije pitao“.

Što se pak oblika optuženika tiče, ocjena prvostupanjskog suda o iskazima svjedoka Stanka Obradovića, Milana Svilokosa, Milorada Turapoljca, Dušana Šljepčevića, Đorđa Jekića i Milana Obradovića, jesu usmjerena samo u jednom pravcu: da ti svjedoci nemaju saznanja gdje su se nalazili opt. Janko Banović i opt. Zoran Obradović dana 21. rujna 1991. godine, ali su istovremeno i svjedoci iskazali da su zajedno sa obadvajicom optuženika „mobilizirani u Donjoj Bačugi“, dok su svjedoci Stojan Obradović i Nikola Obradović izričito iskazali „da su obojica optuženika bili mobilizirani i dovedeni na položaj kod sela Cepeliš i da su obojica optuženika bili na tom položaju i dana 21. rujna 1991. godine“.

Zbog sadržajne suprotstavljenosti iskaza svjedokinja Ane Pešut i Marije Vilas sa iskazima gore navedenih svjedoka (posebno Stojana Obradovića i Nikole Obradovića) prvostupanjski sud bio je dužan sa većom pažnjom ocijeniti te iskaze kao što je prvostupanjski sud nebao provesti dopunsko vještačenje oziroma ošt. Ivana Stanića s obzirom na sadržaj mišljenja vještaka sudske medicine dr. Steve Kovačevića koji je izričito istaknuo da o načinu usmrćivanja ošt. Ivana Stanića „može samo pretpostaviti“, a da bi nakon ekshumacije „mogao nešto sigurnije zaključivati o uzroku smrti ošt. Ivana Stanića“. Kada se ima u vidu da je vještak „dozvolio mogućnost“ da je ozljeda ruke (amputacija) mogla nastati i „eksplozivnim tijelom“, tada, prema mišljenju Vrhovnog suda, nezvođenje dodatnog vještačenja i provođenja ekshumacije dovelo je do nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kako to u žalbi ističe i žalitelj.

Na žalbu opt. Zorana Obradovića

Prije svega, nije u pravu žalitelj kada u žalbi navodi da je prvostupanjski sud ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka (bez zakonske naznake o kojim se to povredama radi) jer je „prvostupanjski sud nastavio sa glavnom raspravom od 15. lipnja 2007. godine, bez prisutnosti branitelja opt. Zorana Obradovića, iako je obrana po zakonu obvezna, a osim toga, ispitaio je vještaka, bez suglasnosti stranaka“, što je, prema žalitelju, dovelo do ostvarenja bitne povrede odredaba kaznenog postupka.

Prvostupanjski sud nije ostvario nikakvu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka jer prema odredbi čl. 331. st. 1. toč. 5. ZKP zapisnici o iskazima svjedoka (pa i vještaka) mogu se pročitati, pod zakonskim uvjetima, i bez suglasnosti stranaka, a povreda prava na formalnu obranu (koja je ujedno i obvezna) nije utvrđena jer iz zapisnika sa glavne rasprave od 15. lipnja 2007. godine nedvojbeno proizlazi da je branitelj opt. Zoran Obradović bio prisutan u sudnici od početka izvođenja dokaza, a vijeće je donijelo odluku po čl. 300. st. 2. ZKP, tj. udaljilo branitelja zbog ponovljenog naruženja reda u sudnici – no glavna rasprava nastavljena je u prisutnosti istog branitelja.

Što se pak tiče povrede kaznenog zakona ona je samo posljedično istaknuta, kao rezultat pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Kako se opt. Zoran Obradović žali zbog istih razloga kao i opt. Janko Banović, Vrhovni sud upućuje žalitelja na razloge koji su izneseni povodom žalbe opt. Janka Banovića a kada se radi o osnovi pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Timo što je prvostupanjski sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, pobijanu presudu trebalo je ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu da ponovno sudi.

U ponovljenom postupku, prvostupanjski sud će ponovno izvesti sve već jednom izvedene dokaze, posebnu pažnju posvetiti će ocjeni iskaza svjedokinja Ane Pešut i Marije Vilas, na shodan način provjeriti njihovo poznanstvo sa optuženim, posebno jesu li radili u istom poduzeću provesti dopunsko medicinsko vještačenje oziroma ošt. Ivana Stanića (nakon izvršene ekshumacije), sa većom pažnjom ocijenit će iskaze svih svjedoka koji su iskazivali o tome gdje su se opt. Janko Banović i opt. Zoran Obradović nalazili 21. rujna 1991. godine, te će tek nakon toga, savjesnom ocjenom svih izvedenih dokaza utvrditi činjenično stanje na

kojem će temeljiti novu odluku, a koju će valjano obrazložiti u smislu odredbe čl. 359. st. 7. ZKP.

Na žalbu državnog odvjetnika

Kako je pobijana presuda ukinuta i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni, za sada je bespredmetna.

U odnosu na pritvor

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, odlučujući o žalbama optuženika i državnog odvjetnika, na sjednici vijeća održanoj 23. siječnja 2008. godine, prihvatio je žalbe opt. Janka Banovića i opt. Zorana Obradovića, te je prvostupanjsku presudu ukinuo i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Zbog okolnosti da se opt. Zoran Obradović nalazi u pritvoru, Vrhovni sud je, kao drugostupanjski sud, po čl. 388. st. 5. ZKP, ispitao po službenoj dužnosti, postoje li još razlozi za primjenu pritvora i našao da ti razlozi za pritvor postoje i dalje i to za sada iz osnove čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP.

Naime, opt. Zoran Obradović je prema podacima iz spisa, bio u bijegu te je isti uhićen temeljem međunarodne tjeralice na području Republike Bugarske. Osim toga, opt. Zoran Obradović boravi u Srbiji, gdje borave i svi članovi njegove obitelji. Sve navedeno upućuje na zaključak da bi isti boravkom na slobodi mogao pobjeći i biti nedostupan pravosuđnim tijelima Republike Hrvatske, iz čega proizlazi da su u cijelosti ispunjeni zakonski uvjeti za daljnje produženje pritvora iz osnova čl. 102. st. 1. toč. 1. ZKP – koji pritvor može trajati do pravomoćnosti presude, kako je to odlučeno u toč. III. ovog rješenja.

Slijedom iznesenog, na temelju čl. 388. st. 1. ZKP, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 23. siječnja 2008. godine

Zapisničar:
Zdravko Stojanović, v.r.

Predsjednica vijeća
Hajrija Novoselec, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom osigurava
Voditelj Pisarnice za prijepise i prečišćenje

Štefica Klenić

